

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริค
สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1

The Development of Analytical Thinking Skills by Using CIPPA Model on al-Tarikh
Subject for Secondary Islamic Studies Stage Students, Year 1

ตัมมิซี บือราเฮง¹ อับดุลรอแม สุหลง¹ มุหัมมัดสุไหมี เฮงยามา¹

Tarmisi Berahing,¹ Abdulramae Sulong,¹ Muhammadsuhaimi Haengyama¹

(Received: Jul 20, 2024; Revised: May 30, 2025; Accepted: May 30, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริค 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้ CIPPA model 3) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ CIPPA model และ 4) ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรายวิชาอัตตาริคโดยใช้ CIPPA model กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนคารุสดาลาม จำนวน 45 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ 4) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-Test ผลการวิจัยพบว่า 1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 70/70 เท่ากับ 80.19/85.88 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 3. ผลการประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และ 4. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริค สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ทักษะการคิดวิเคราะห์, CIPPA model, อัตตาริค

¹ สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹ Department of Teaching Islamic Education, Faculty of Education, Yala Rajabhat University (Corresponding author / Email :

tarmeesee.brhg@gmail.com)

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) To develop and evaluate the effectiveness of a lesson plans designed to teach analytical thinking skills by using the CIPPA model on al-Tarikh subject. 2) To investigate the students' learning achievement by using the CIPPA model. 3) To compare analytical thinking skills before and after instruction using the CIPPA model. 4) To assess the students' satisfaction with learning al-Tarikh subject by using the CIPPA model. The sample consisted of 45 students of secondary Islamic studies stage students, year 1 in the second semester of the 2023 academic year at Darussalam School, which were selected by simple random sampling. The research instruments included: 1) The lesson plans designed to teach analytical thinking skills using the CIPPA model. 2) An achievement tests. 3) An analytical thinking skills assessment. 4) A satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and t-Tests. The results showed that; 1. The effectiveness of the lesson plan for teaching analytical thinking skills by using the CIPPA model was higher than the criterion of 70/70, with a score of 80.19/85.88. 2. The students' learning achievement after studying was higher than before studying at a statistical significance of .05 3. Students' analytical thinking skills were significantly higher than before instruction at the .05 significance level. 4. Students' satisfaction with learning al-Tarikh subject using the CIPPA model was at the high level.

Keywords: *Analytical thinking, CIPPA model, al-Tarikh*

บทนำ

ในสภาพการณ์ปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากการเพิ่มของประชากร การขยายตัวของเมือง การคมนาคมสื่อสารที่รวดเร็ว ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาที่ซับซ้อน ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาทางด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจและด้านการศึกษา คนในสังคมต้องการความสามารถทางสมองขั้นสูงและทักษะมาใช้ในการแก้ปัญหาเหล่านี้ทั้งสิ้น (มันทนา ปิตดาระโพธิ์, 2561) เด็กที่กำลังเติบโตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ย่อมได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการหล่อหลอมให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นนโยบายของทุกประเทศที่ต้องการส่งเสริมหลักการให้มีความรู้ความสามารถ และปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาจำเป็นต้องจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพโดยมีความรู้ทักษะต่าง ๆ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ เมื่อการจัดการศึกษามีคุณภาพแล้วการ

พัฒนาชุมชนสังคมและประเทศก็สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะมีทรัพยากรบุคคลที่ดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 ได้รับการออกแบบมาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้มีศีลธรรม ความรู้ และเจตคติที่มั่นคงต่อศาสนาอิสลาม พร้อมทั้งเสริมสร้างทักษะในการดำรงชีวิตอย่างสมดุลในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม หลักสูตรนี้ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถทางปัญญาของผู้เรียน โดยเน้นย้ำกระบวนการคิดเชิงลึกในหลายมิติ เช่น การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูล การใช้ความคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการวางระบบการคิดอย่างเป็นขั้นตอน ทั้งหมดนี้ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักการอิสลามที่มั่นคง เพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้สามารถใช้ข้อมูลหรือองค์ความรู้ที่ได้ในการพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีจริยธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) และได้กำหนดมาตรฐานในรายวิชาอัตตารีคโดยเข้าไปประวัติศาสตร์อิสลาม ยึดมั่นและปฏิบัติตามประวัติศาสตร์อิสลามเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) จะเห็นได้ว่าหลักสูตรอิสลามศึกษานี้ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่มีได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

การคิดวิเคราะห์เป็นทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคมเป็นการปฏิบัติตามหลักการเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบซึ่งเป็นการคิดใคร่ครวญอย่างละเอียดรอบคอบในเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล โดยหาส่วนดี ส่วนบกพร่องหรือจุดเด่นจุดด้อยของเรื่องนั้น ๆ แล้วเสนอแนะสิ่งที่ดีสิ่งที่เหมาะสมนั้นอย่างยุติธรรมและสำคัญอย่างยิ่ง อีกทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นทักษะของการนำไปปรับแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันอีกด้วย

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ระบุว่า การคิดวิเคราะห์ถือว่าเป็นพื้นฐานของการคิด เป็นสิ่งสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมของมนุษย์ ผู้ที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์จะสามารถพิจารณาไตร่ตรองแก้ปัญหาอย่างแม่นยำมีความละเอียดในการจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างชำนาญ โดยการหาหลักฐานที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนหรือยืนยันเพื่อพิจารณาอย่างรอบคอบก่อน ตัดสินใจเชื่อหรือสรุป สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2548) ได้ให้ความหมายว่าทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นการระบุเรื่องหรือปัญหา การจำแนกแยกแยะการเปรียบเทียบข้อมูลอื่น ๆ และตรวจสอบข้อมูลอย่างชำนาญหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อความถูกต้องและแม่นยำเพียงพอแก่การตัดสินใจ

โรงเรียนดารุสสาลามมีแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาด้วยการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดในหลากหลายมิติ ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การใช้วิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งล้วนเป็นเป้าหมายสำคัญที่หลักสูตรอิสลามศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) ให้ความสำคัญ อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอัตตารีคภายในโรงเรียนยังคงเน้นวิธีการสอนแบบบรรยายเป็นหลัก ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้อย่างเต็มศักยภาพ การเรียนรู้ที่มุ่งใจและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นจึง

จำเป็นต้องอาศัยสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ควบคู่กับการใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมกระบวนการคิดอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาอัตราวัด โรงเรียนคารุสดาลาม ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนคือ การขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งมีสาเหตุมาจากลักษณะของเนื้อหาวิชาอัตราวัดที่มีความซับซ้อนและปริมาณมาก ทำให้ผู้เรียนต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจและจดจำเนื้อหาเป็นอย่างมาก ประกอบกับแนวการสอนของครูที่ยังคงเน้นการถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบการบรรยาย ผู้เรียนจึงมีบทบาทเพียงแค่ผู้รับสาร ไม่ได้มีส่วนร่วมในการตั้งคำถามหรืออภิปราย ส่งผลให้โอกาสในการฝึกคิดวิเคราะห์ลดน้อยลง ครูผู้สอนให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาอัตราวัดจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำกระบวนการคิดไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในชีวิตประจำวัน หากปัญหาดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขที่เหมาะสม ย่อมส่งผลกระทบต่อความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบของผู้เรียนในระยะยาว (อิสมาแอ แกมะ, สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2566) ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย จึงถือเป็นแนวทางที่ควรนำมาใช้เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดของผู้เรียน ตัวอย่างวิธีการสอนที่สามารถส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ การตั้งคำถามจากเรื่องเล่า การใช้บทบาทสมมุติ การเรียนรู้จากกรณีศึกษา การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) การระดมสมอง ตลอดจนการใช้รูปแบบการสอนที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เช่น รูปแบบ CIPPA model เทคนิคหมวก 6 ใบ และการเรียนรู้แบบขั้นบันได 5 ขั้น ซึ่งล้วนมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดไตร่ตรอง ฝึกแก้ปัญหา และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะแก้ปัญหาเกี่ยวกับทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model จากรายวิชาอัตราวัด เพราะผู้วิจัยเชื่อว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ CIPPA model จากรายวิชาอัตราวัดจะเป็นวิธีการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดวิเคราะห์อย่างเป็นขั้นตอนและมีระบบมากขึ้น โดยการรับฟังเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ของประชาชาติในอดีตที่เกิดขึ้นจริง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนและสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตราวัดสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตราวัด สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1

3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริคสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรายวิชาอัตตาริคโดยใช้ CIPPA model

ทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดวิจัย

1. การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา

การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปาโมเดลเป็นรูปแบบหนึ่งที่น่าผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีหลักการเป็นการจัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิดและตัดสินใจอย่างมีระบบ

ทิสนา แคมมณี และสุวิมล ว่องวานิช (2542) ได้ให้ความหมายการจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา (CIPPA model) คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบหนึ่งที่มีหลักในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อเป็นการจัดให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด การนำไปใช้ และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ตามหลักการของโมเดล ชิปปา ดังนี้

C มาจากคำว่า Construct ซึ่งหมายถึง ผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์เดิม ผสมผสานกับสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และสังเคราะห์

I มาจากคำว่า Interpret ซึ่งหมายถึง ผู้เรียนตีความสิ่งที่เรียนรู้หรือประสบการณ์ใหม่ ๆ โดยใช้เหตุผล อธิบายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และแสดงความคิดเห็นอย่างมีวิจารณ์ญาณ

P มาจากคำว่า Physical Participation ซึ่งหมายถึง การให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เคลื่อนไหวร่างกาย โดยการทำกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทางกาย

P มาจากคำว่า Process Learning ซึ่งหมายถึง การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาตนเอง เป็นต้น

A มาจากคำว่า Application หมายถึง การนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียน ได้รับประโยชน์จากการเรียนและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพิ่มเติมขึ้นเรื่อย ๆ

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบชิปปา คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด สามารถค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง มีทักษะและกระบวนการในการเรียนรู้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์

วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบซิปปาโมเดล รายวิชาอัตตารีกสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีการการคิดวิเคราะห์ของบลูมและมาร์ชาโนเป็นรากฐานในวิจัยครั้งนี้

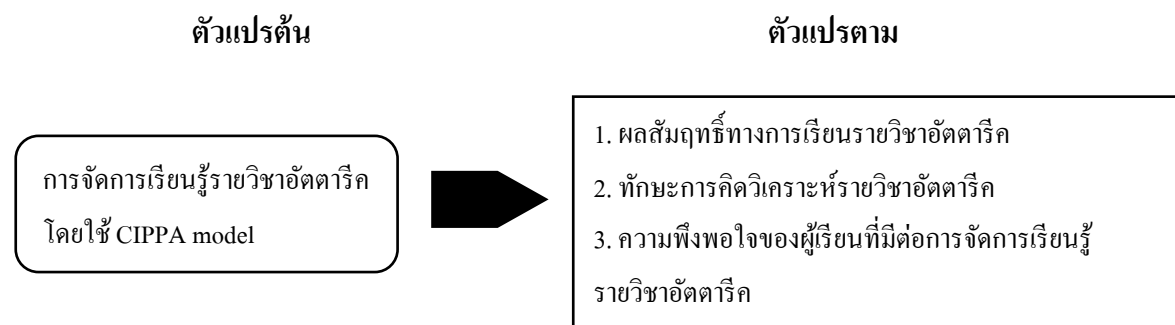
ทฤษฎีการคิดของบลูม (Bloom's Taxonomy) ได้ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นความสามารถในการแยกแยะเพื่อหาส่วนย่อยของเหตุการณ์เรื่องราวหรือเนื้อหาต่าง ๆ ประกอบด้วยอะไร มีสาระความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุอะไรเป็นผล และเป็นอย่างนั้นอาศัยหลักการอะไรและได้กำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้คิด ด้านจิตพิสัยและด้านทักษะพิสัยประกอบด้วย 6 ระดับได้แก่

- 1) ความรู้
- 2) ความเข้าใจ
- 3) การนำไปใช้
- 4) การวิเคราะห์
- 5) การสังเคราะห์
- 6) การประเมินค่า

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ของบลูม สรุปได้ว่าการคิดวิเคราะห์นั้นจะต้องกำหนดสิ่งที่จะวิเคราะห์กำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการจะวิเคราะห์จึงวิเคราะห์อย่างมีหลักเกณฑ์โดยใช้วิธีการพิจารณาแยกแยะเพื่อรวบรวมประเด็นที่สำคัญหาคำตอบให้กับคำถามและคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์เพื่อคิดเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ เป็นการให้เหตุผลโดยการนำความรู้เดิมเป็นข้อมูลเพื่อไปสู่ความรู้ใหม่สรุปใจความสำคัญจากหลักการของเหตุการณ์แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตารีก สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 โรงเรียนคารุสศาลาม ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 126 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 โรงเรียนคารุสศาลาม ตำบลตันหยงมัส อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 45 คน ที่ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยให้โอกาสที่กลุ่มตัวอย่างทุกหน่วยจะถูกสุ่มเท่ากัน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัตตาริควตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model ประกอบด้วย 8 แผน ๆ ละ 1 ชั่วโมง มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

2.2 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัตตาริคว สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 โรงเรียนคารุสศาลาม ที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย 40 ข้อ 4 ตัวเลือก มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 ความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.58-0.78 อำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.34-0.75 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2.3 แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริคว สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 โรงเรียนคารุสศาลาม เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 24 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.53-0.78 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.21-0.45 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2.4 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้รูปแบบ CIPPA model สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 โรงเรียนคารุสศาลาม ใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model จำนวน 10 ข้อ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

3. วิธีการสร้างเครื่องมือ

3.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2546 กลุ่มสาระการเรียนรู้อัตตาริคว สำหรับชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1

3.2 ออกแบบและดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัตตาริควสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 โรงเรียนคารุสศาลาม โดยใช้ CIPPA model ตามรูปแบบที่ได้ออกแบบไว้

3.3 วิเคราะห์เนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้และกำหนดจำนวนแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัตตาริคของแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3.4 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเป็นแบบประมาณค่า Rating Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

3.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรียนและแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ตรวจสอบคำตอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จากนั้นไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

4. วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริคสำหรับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและเก็บรวบรวมข้อมูลในปีการศึกษา 2566 ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) กับนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จำนวน 40 ข้อแล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดและบันทึกคะแนนลงในใบบันทึกคะแนน

4.2 ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model โดยทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบความสามารถทักษะการคิดวิเคราะห์ตามแผนต่าง ๆ ก่อน เมื่อเสร็จสิ้นการสอนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ทำการทดสอบระหว่างเรียนอีกครั้งเป็นแบบทดสอบชุดเดิม แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดและบันทึกคะแนนลงในใบบันทึกคะแนน

4.3 เมื่อเสร็จสิ้นการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model แล้ว ทำการทดสอบหลังเรียน (Post-Test) โดยใช้แบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ชุดเดิม แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดและบันทึกคะแนนลงในใบบันทึกคะแนน

4.4 นำคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนระหว่างเรียนและคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการที่ใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผนการสอนโดยใช้ CIPPA model ไปประมวลวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล

4.5 นำคะแนนจากแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียน คะแนนระหว่างเรียนและใช้แผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผนการสอนโดยใช้ CIPPA model ไปประมวลวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูล

4.6 ดำเนินการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาอัตตาริคโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model

4.7 นำผลที่ได้จากการสรุปมาเป็นรายงานผลการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

5.1 ข้อมูลที่ได้จากการหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC

5.2 ข้อมูลที่ได้จากการหาคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยการหาความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

5.3 ข้อมูลที่ได้จากการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการหาความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

5.4 ข้อมูลที่ได้จากการหาคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าความเชื่อมั่น

5.5 ข้อมูลที่ได้จากการหาคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 ผลการศึกษาดังกล่าวปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1

แผนที่	E1		E2		E1 E2	สรุปผล
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ		
1	1073	79.48	1111	82.30	79.48/82.30	ผ่านเกณฑ์
2	1055	78.15	1159	85.85	78.15/85.85	ผ่านเกณฑ์
3	1060	78.52	1167	86.44	78.52/86.44	ผ่านเกณฑ์
4	1083	80.22	1155	85.56	80.22/85.56	ผ่านเกณฑ์
5	1099	81.41	1153	85.41	81.41/85.41	ผ่านเกณฑ์
6	1078	79.85	1168	86.52	79.85/86.52	ผ่านเกณฑ์
7	1089	80.67	1163	86.15	80.67/86.15	ผ่านเกณฑ์

8	1124	83.26	1199	88.81	83.26/88.81	ผ่านเกณฑ์
รวม	8661	80.19	9275	85.88	80.19/85.88	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนกิจกรรมระหว่างเรียนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริคสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 เท่ากับ 80.19 ซึ่งมีค่าเป็นร้อยละ E1 และคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 85.88 มีค่าเป็นร้อยละ E2 ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.19/85.88

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริค สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ผลการศึกษาดังกล่าวปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	จำนวน (N)	คะแนน เต็ม	ผลรวม คะแนน	$\bar{x}$	S.D.	D	D ²	t
ก่อนเรียน	45	40	887	19.71	3.78	396	3704	26.45*
หลังเรียน	45	40	1283	28.51	4.20			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาอัตตาริคโดยใช้ CIPPA model ก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันโดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 19.71 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.78 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 28.51 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.20 และผลการทดสอบค่าที (t-Test) พบว่า ค่า t จำนวนมากกว่าค่า t จากตาราง มีค่าเท่าไร 26.45 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริคสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ผลการศึกษาดังกล่าวปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	จำนวน (N)	คะแนน เต็ม	ผลรวม คะแนน	$\bar{x}$	S.D.	D	D ²	t
ก่อนเรียน	45	30	664	14.76	2.33	246	1442	24.67*
หลังเรียน	45	30	910	20.22	2.81			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า คะแนนการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาฮัตตารริกโดยใช้ CIPPA model ก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกัน โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 14.76 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.33 และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 20.22 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.81 และผลการทดสอบค่าที (t-Test) พบว่า ค่า t คำนวณมากกว่าค่า t จากตาราง มีค่าเท่าไร 24.67 แสดงว่าทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model รายวิชาฮัตตารริกสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ผลการศึกษาดังกล่าวปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model รายวิชาฮัตตารริกสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1

ลำดับ	ความพึงพอใจ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	นักเรียนชอบการทบทวนความรู้เดิมเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่	4.33	0.48	มาก
2	นักเรียนชอบการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและกลุ่ม	4.49	0.59	มาก
3	นักเรียนชอบการจัดเตรียมกิจกรรมหรือให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู	4.40	0.69	มาก
4	นักเรียนชอบการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากใบความรู้แหล่งข้อมูลและแหล่งเรียนรู้ที่ครูจัดให้	4.33	0.71	มาก
5	นักเรียนชอบที่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและร่วมมือกับกลุ่มทุกครั้ง	4.00	0.64	มาก
6	นักเรียนชอบมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานกลุ่ม	4.38	0.58	มาก
7	นักเรียนชอบมีการนำเสนอผลงาน	4.33	0.67	มาก
8	นักเรียนชอบแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนร่วมงาน	4.47	0.59	มาก
9	นักเรียนชอบการส่งเสริมให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์	4.47	0.59	มาก
10	นักเรียนชอบการจัดกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวทางร่างกาย	4.29	0.55	มาก
ค่าเฉลี่ย		4.35	0.16	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตารีกสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ผู้เรียนมีความพึงพอใจเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35

และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นที่ได้รับการจัดเรียงลำดับจากความพึงพอใจสูงสุดไปหาความพึงพอใจต่ำสุด พบว่า ประเด็นที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจสูงสุดคือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและกลุ่ม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 4.49 และประเด็นที่มีความพึงพอใจต่ำสุดคือ การจัดการเรียนการสอนที่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและร่วมมือกับกลุ่มทุกครั้ง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเป็น 4.00 และ 4.00 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการศึกษา เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตารีก สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตารีกสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 โดยภาพรวมตามเกณฑ์มาตรฐานคือ 70/70 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาและสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและครบทุกองค์ประกอบของแผน แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัตตารีกโดยใช้ CIPPA model มีทั้งหมด 8 แผน โดยแต่ละแผนมีองค์ประกอบดังนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สื่อและแหล่งเรียนรู้ ซึ่งประสิทธิภาพเฉลี่ยโดยรวม (E_1/E_2) เท่ากับ 80.19/85.88 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 70/70 สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุสา มาเนง, (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สาระภาษามลายู เรื่องการอ่านสรุปความเรื่องสั้น โดยใช้เทคนิคหวมกการคิด 6 ใบ สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 2 ซึ่งประสิทธิภาพเฉลี่ยโดยรวม (E_1/E_2) เท่ากับ 80.36/82.75 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าที่กำหนด คือ 70/70 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิทักษ์ หมู่ห้วน, (2561) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องเงินสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า การจัดการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 81.43/82.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (75/75) ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.6419 คิดเป็นร้อยละ 64.19 นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีผลสัมฤทธิ์ทางสถิติที่ .05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัตตารีกทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ($\bar{X} = 19.71, x = 28.51$) แสดงว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ดี เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสร้างความเข้าใจและฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์โดยการประยุกต์ใช้ความรู้และประสบการณ์ ต่างกับความรู้ใหม่และกระบวนการเพื่อใช้ได้จริง

ในชีวิตประจำวัน สุคนธ์ สันทพานนท์, ฟองจันทร์ สุขยิ่ง, จินตนา วีรเกียรติสุนทร, พิวัสสา นภารัตน์, (2554) ส่งผลให้ผู้เรียนที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ($\bar{X} = 19.71$, $\bar{X} = 28.51$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอชส ศิลารักษ์และจิทาภรณ์ อินทร์แย้ม, (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคชิปปา ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคชิปปา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคชิปปาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 รายวิชาอัตตาริคหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกวิธีการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและยังสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้นจึงทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกทั้งยังสามารถฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หลายด้าน เช่น ทักษะการคิดแก้ปัญหา การตั้งคำถามการตัดสินใจและกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น (สุวิทย์ มูลคำ, 2547) ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนจากการทำแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอชส ศิลารักษ์, จิทาภรณ์ อินทร์แย้ม, (2563) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคชิปปา ค่าที่ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคชิปปา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคชิปปา สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา โมเดล พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบชิปปา โมเดล สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ $\bar{X} = 4.35$ แสดงว่านักเรียนพอใจกับวิธีการเรียนโดยใช้รูปแบบชิปปา โมเดล เพราะว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา โมเดลสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 เป็นการสร้างความหลากหลายในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เนื่องจากวิธีการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบชิปปา โมเดลเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเรียนสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านการสำรวจและค้นคว้า แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับผู้อื่น ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับ

ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงหรือชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนมีความสุข ไม่เบื่อหน่ายต่อการจัดการเรียนรู้รูปแบบซิปปา โมเดล ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ คำนึงตัวอยู่ตลอดเวลา ต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนมากขึ้น เนื่องจากความสำเร็จของกลุ่มขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ของทุกคนในกลุ่ม จึงทำให้สมาชิกทุกคนต้องรับผิดชอบในการเรียนรู้ร่วมกัน และผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ทำให้ระดับความพึงพอใจของนักเรียน สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบซิปปาโมเดลโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.16)

สรุปผล

ผลการศึกษา เรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้ CIPPA model รายวิชาอัตตาริค สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัตตาริคโดยใช้ CIPPA model สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 มีค่าประสิทธิภาพเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยรวม $E1/E2 = 80.19/85.88$
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาอัตตาริคโดยใช้ CIPPA model สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 หลังเรียนสูงก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ในรายวิชาอัตตาริคโดยใช้ CIPPA model มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70/70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาอัตตาริคโดยใช้ CIPPA model อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model ได้สร้างตามเกณฑ์มาตรฐาน 70/70 ดังนั้น ผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจรายวิชาอัตตาริคได้

1.2 ผู้สอนควรบริหารเวลาในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของตนเองเพื่อให้การจัดการเรียนสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 ผู้สอนควรพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะและความชำนาญ เพราะระยะแรกนักเรียนอาจเกิดความสับสนในการเรียนการสอน ผู้สอนจึงต้องมีความพยายามในการเสนอแนะนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง

1.4 ผู้สอนควรนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ CIPPA model ที่ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าพัฒนาขึ้นไปใช้ในการสอนให้แพร่หลาย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบ CIPPA model กับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีอื่น เช่น แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน การสอนแบบการตั้งคำถาม การสอนแบบโครงการ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIPPA model กับกรณีตัวแปรตามอื่นๆ เช่น การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างวิจารณ์ ความคงทนในการเรียนรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิงฉบับภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2554*. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
ลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *หลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2546 ฉบับปรับปรุง 2555*. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
ลาดพร้าว.

ชลธิชา สุคนธ์จรและนิลฉัตร พิทักษ์. (2560). การพัฒนาการคิดวิเคราะห์และทักษะการทำงานกลุ่มโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบการสอนซิปปา ร่วมกับผังกราฟิกรายวิชา ส 22103 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 11(3): 62 – 65.

นุสา มาแรง. (2560). *ผลการจัดการเรียนรู้ที่มีต่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์สาระภาษามลายู เรื่องการอ่านสรุปความเรื่องสั้น โดยใช้เทคนิคหวนถวนการคิด 6 ใบสำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 2 โรงเรียนสามารถดีวิทยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.*

พรพิทักษ์ หมู่ห้วน. (2561). *การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องเงินสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*

มันทนา ปิตดาระโพธิ์. (2561). *การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (PBL) ร่วมกับแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) โรงเรียนแหลมรั้งวิทยา จังหวัดพิจิตร. พิจิตร: โรงเรียนแหลมรั้งวิทยา.*

- ทิสนา แคมมณี. (2542). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง : โมเดลชิปปา (CIPPAMODEL). *วารสารครุศาสตร์*, 27(3): 1-17.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). *การประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สุคนธ์ สินธพานนท์, พงษ์จันทร์ สุขยิ่ง, จินตนา วีระเกียรติสุนทร, พิวัสฐาน ภารัตน์. (2554). *วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน*. กรุงเทพฯ: 9199 เทคนิควรรณคดีนิทาน.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนภาพการพิมพ์.
- เอชส์ ศิริรักษ์และจิตาภรณ์ อินทร์แย้ม. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคชิปปา. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 3(3): 57-67.

เอกสารอ้างอิงฉบับภาษาต่างประเทศ

Bloom, B. S. (1961). *Taxonomy of Educational objective*. New York: David Mekey.

สัมภาษณ์

อิสมาแอ แกมมะ. (2566). ครูผู้สอนโรงเรียนคารุสสาละม. สัมภาษณ์ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566.